

บทที่ 5**สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม
และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม****5.1 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม**

การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (ส่วนขยาย ครั้งที่ 1) (ครั้งที่ 1) ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2568 จำนวนทั้งหมด 5 หัวข้อ ได้แก่

1. มาตรการทั่วไป
2. มาตรการด้านทรัพยากรกายภาพ
3. มาตรการด้านทรัพยากรชีวภาพ
4. มาตรการด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์
5. มาตรการด้านคุณค่าคุณภาพชีวิต

ทางโครงการสามารถปฏิบัติตามครบถ้วนทุกหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ

5.2 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (ส่วนขยาย ครั้งที่ 1) (ครั้งที่ 1) ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2568 จำนวนทั้งหมด 20 หัวข้อ ประกอบไปด้วย

1. คุณภาพอากาศในบรรยากาศ
2. สารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในบรรยากาศ
3. คุณภาพน้ำเสีย-น้ำทิ้งหลังผ่านการบำบัด
4. คุณภาพน้ำผิวดิน

5. คุณภาพน้ำบาดาล
6. คุณภาพน้ำใต้ดิน
7. คุณภาพดิน
8. คุณภาพน้ำทะเล
9. ชีวภาพทางทะเล
10. ชีวภาพทางน้ำ
11. โลหะหนักในตะกอนดิน
12. การสะสมของดินตะกอนบริเวณปากคลองชักหามาก
13. ศึกษาประสิทธิภาพการดักดินตะกอนในบ่อดักตะกอนบริเวณปากคลองชักหามาก
14. ตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสีย
15. ระดับเสียง
16. คมนาคมขนส่ง
17. กากของเสีย
18. อาชีวอนามัยและความปลอดภัย
19. สาธารณสุขและสุขภาพ
20. เศรษฐกิจ-สังคม และการมีส่วนร่วมของประชาชน

ส่วนใหญ่ทางโครงการสามารถปฏิบัติตามครบถ้วนทุกหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ ยกเว้นในบางมาตรการโครงการมีแผนตรวจวัดในระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2569 โดยโครงการได้นำส่งหนังสือเพื่อขอขยายระยะเวลาการส่งรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ ต่อ สผ. ตามหนังสือเลขที่ อก 5103.3.1/0157 ลงวันที่ 16 มกราคม 2569 และผลการตรวจวัดส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามที่ระบุไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานที่หน่วยงานราชการกำหนด ยกเว้นดังต่อไปนี้

ยกเว้นดังต่อไปนี้

1. หัวข้อมาตรการ : สารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในบรรยากาศ

ดัชนีที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด : ปริมาณ 1,3-Butadiene และ Acrolein บริเวณศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชนตากวน-อ่าวประดู่ ในเดือนกรกฎาคม 2568

เกณฑ์มาตรฐาน : ประกาศกรมควบคุมมลพิษ (พ.ศ. 2552) เรื่องกำหนดค่าเฝ้าระวังสำหรับสารอินทรีย์ระเหยง่ายในบรรยากาศโดยทั่วไปในเวลา 24 ชั่วโมง

สาเหตุ : 1,3-Butadiene ส่วนใหญ่มาจากอุตสาหกรรมการผลิตยางและอุตสาหกรรมพลาสติก ชนิด ASB นอกจากนี้บางส่วนยังใช้ในการผลิตไนลอน และเรซิน

Acrolein ส่วนใหญ่มาจากกระบวนการผลิตของผลิตภัณฑ์เคมีอินทรีย์หลายชนิด รวมถึงเป็นผลิตภัณฑ์ได้จากการเผาไหม้ไม้ เซลลูโลสและโพลีเอทิลีน รวมถึงเป็นสารที่ใช้ในการทำหนัง

แนวทางแก้ไข : นิคมฯ กำชับให้โรงงานที่มีการใช้สารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ต้องควบคุมการรั่วซึมของสารอินทรีย์ระเหยง่ายให้เป็นไปตามข้อกำหนดและวิธีการปฏิบัติในการตรวจสอบและควบคุมการรั่วซึมของสารอินทรีย์ระเหยง่ายจากอุปกรณ์ในโรงงานอุตสาหกรรม ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2555 หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. หัวข้อมาตรการ : คุณภาพน้ำผิวดิน

ดัชนีที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด : ค่า DO, ปริมาณ BOD, NH₃, NO₃-N, Cyanide, Fecal Coliform Bacteria และ Total Coliform Bacteria ในบางสถานีมีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด

เกณฑ์มาตรฐาน : ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) ประเภทที่ 3 และประเภทที่ 4

สาเหตุ : อาจเนื่องมาจากบริเวณตรวจวัดถูกใช้เป็นแหล่งรองรับน้ำทิ้งจากการเกษตร ชุมชน และอุตสาหกรรม โดยพื้นที่รอบแหล่งน้ำมีกิจกรรมทางการเกษตร ชุมชน ตลาด ที่พักอาศัย และโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งมีการระบายน้ำทิ้งภายหลังบำบัดลงสู่คลองสาธารณะ คลอดจนน้ำทิ้งจากห้องน้ำ ห้องส้วม และกิจกรรมของมนุษย์ที่มีส่วนทำให้มีสารอินทรีย์ปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำได้

แนวทางแก้ไข : นิคมฯ ควรควบคุมและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำทิ้งของโครงการให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าติดตามฟื้นฟูแหล่งน้ำผิวดิน

3. หัวข้อมาตรการ : คุณภาพน้ำบาดาล

ดัชนีที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด : ค่า pH บริเวณหอฟกบริษัท คมนาสาน ซอย 3 และปริมาณ As บริเวณวัดมาบชลุต และหอฟกบริษัทคมนาสาน ซอย 3 มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด

เกณฑ์มาตรฐาน : ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุข และการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ

สาเหตุ : อาจเนื่องมาจากสภาพทางธรณีวิทยาของจังหวัดระยอง ดินส่วนใหญ่มีสภาพเป็นกรดถึงกรดปานกลาง และ As เป็นแร่ธาตุที่พบได้ทั่วไปในชั้นหิน รวมทั้งพื้นที่ใกล้เคียงหรือพื้นที่ดังกล่าวเคยผ่านการทำเกษตรกรรมมาก่อน โดยมีการใช้สารกำจัดศัตรูพืช จึงส่งผลให้ค่า pH และปริมาณ As มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด

แนวทางแก้ไข : นิคมฯ ควรประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนที่ใช้น้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภค รับทราบ และดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลเพื่อเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

4. หัวข้อมาตรการ : คุณภาพน้ำทะเล

ดัชนีที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด : ปริมาณ PO_4-P และ NO_3-N บริเวณทะเลทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ห่างจากชายฝั่งประมาณ 390 เมตร มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานกำหนด

เกณฑ์มาตรฐาน : ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (พ.ศ. 2564) เรื่องกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำทะเล ประเภทที่ 5 (คุณภาพน้ำทะเลเพื่อการอุตสาหกรรมและท่าเรือ)

สาเหตุ : อาจเนื่องมาจากบริเวณตรวจวัดคุณภาพน้ำทะเลอยู่ใกล้ชายฝั่ง ซึ่งเป็นแหล่งชุมชนเกษตรกรรม และโรงงานอุตสาหกรรม จึงทำให้คุณภาพน้ำทะเลบริเวณดังกล่าวเกิดการปนเปื้อนของของเสียทั้งจากคนและสัตว์ จึงทำให้ดัชนีดังกล่าวไม่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

แนวทางแก้ไข : นิคมฯ ควรควบคุมและกำกับดูแลแหล่งน้ำที่ระบายลงสู่ทะเลบริเวณดังกล่าว และติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลเป็นประจำอยู่เสมอ

5. หัวข้อมาตรการ : โลหะหนักในตะกอนดิน

ดัชนีที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด : ปริมาณ As, Pb, Cu, Hg, Zn และ Cd ในบางสถานีมีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานกำหนด

เกณฑ์มาตรฐาน : ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพตะกอนดินในแหล่งน้ำผิวดิน พ.ศ. 2565

สาเหตุ : อาจเนื่องมาจากบริเวณจุดตรวจวัดมีการระบายน้ำทิ้งจากกิจกรรมทางการเกษตร ชุมชน ตลาด ที่พักอาศัย และโรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่โดยรอบ จึงส่งผลให้ดินตะกอนในแหล่งน้ำมีการสะสมของปริมาณโลหะหนักที่อาจปนเปื้อนมากับน้ำทิ้งจากกิจกรรมดังกล่าว

แนวทางแก้ไข : นิคมฯ ควรควบคุมและกำกับดูแลแหล่งน้ำทิ้งที่ระบายลงสู่แหล่งน้ำบริเวณดังกล่าว และติดตามตรวจสอบโลหะหนักในตะกอนดินเพื่อเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

5.3 สรุปประเด็นหรือมาตรการที่ได้ปฏิบัติโดยปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการดำเนินงานที่สามารถป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมบูรณ์ หรือมาตรการดังกล่าวไม่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติอีกต่อไป

การปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมสิ่งแวดล้อม โครงการนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (ส่วนขยาย ครั้งที่ 1) (ครั้งที่ 1) ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2568 ทางโครงการไม่พบมาตรการที่ต้องดำเนินการดังกล่าว